

Primjena Web 2.0 servisa u nastavi povijesti

Autor u članku donosi pregled upotrebe Web 2.0 aplikacija i njihove moguće primjene u nastavi povijesti. Na početku autor opisuje kraći razvoj pojma Web 2.0 i njemu srodnih pojmova. Nakon toga slijedi pregled nekoliko aplikacija. Aplikacije su prikazane kao dopuna nastavnom procesu, a ne kao njegova zamjena. U zaključku autor ističe da primjena aplikacija u nastavi razvija kreativnost nastavnika i učenika.

Ključne riječi: Web 2.0, suradnja, kreativnost, nastavni proces

Uvod

Za početak bitno je objasniti što se krije pod pojmom Web 2.0. Usuglašena definicija pojma ne postoji, ali navest ću nekoliko definicija koje najbliže opisuju pojam:

Nathan Derksen¹ smatra – “*Web 2.0 obuhvaća aplikacije koje koriste profinjena korisnička sučelja, koje koriste Internet kao operativni sustav koji povezuje ljude i potiče ih na suradnju.*”

Na Wikipediji² čak i ne nalazimo definiciju jer definicije nema, ali izdvojit ćemo nekoliko bitnih rečenica – “*Ideja Weba 2.0 se može povezati sa prijelazom nekih web stranica od **izoliranih informacijskih silosa** prema međusobno **povezanim računarskim silosima** koje korisnik može percipirati kao lako dostupan softver. Web 2.0 također uključuje socijalne elemente gdje korisnici stvaraju i distribuiraju sadržaj, često sa slobodom da ga dijele i ponovno koriste. To, navodno, rezultira porastom ekonomske vrijednosti Interneta jer korisnici mogu više toga učiniti online.*”

Dražan Jurman³ u 132. broju PC Chipa piše – “*Kada bi Web 2.0 pokušali ukratko objasniti, najbolji opis bio bi da se radi o webu nove generacije gdje se web tretira kao platforma koja omogućuje korisnicima interaktivnost, jednostavno praćenje ali i sudjelovanje u kreiranju sadržaja.*”

1 Hinchcliff, D. The state of Web 2.0.

URL: http://web2.socialcomputingmagazine.com/the_state_of_web_20.htm (15.9.2008)

2 Web 2.0. Wikipedia. URL: http://en.wikipedia.org/wiki/Web_2.0 (15.9.2008)

3 Jurman, D. *Web 2.0: Web sljedeće generacije*, PC Chip, br. 132

URL: http://www.djurman.com/cutenews/net.php?subaction=showfull&cid=1149235275&archive=&start_from=&ucat=7& (15.09.2008.)

Ovo su dvije najjednostavnije rečenice koje opisuju Web 2.0 - “*Web 2.0 je napravljen od ljudi*” i “*Web 1.0 je vodio ljude do informacija, dok Web 2.0 vodi informacije do ljudi.*”

Ovako bi se definicije i rečenice koje opisuju Web 2.0 mogle redati u beskonačnost, ali to ne bi imalo smisla bez konkretnih primjera i objašnjenja. Krenimo od nekih povijesnih početaka. Za pojavu pojma Web 2.0 zaslužni su Tim O'Reilly i Media Live International⁴ koji su nakon *brainstorminga* umjesto definicije postavili osnovne koncepte Weba 2.0 tj. koncepte koji označuju prijelaz sa Weba 1.0 na Web 2.0. Slika 1. prikazuje te koncepte.

Dražan Jurman⁵ u svom članku tvrdi da sama definicija nije ni bitna za korisnika, štoviše da je irelevantna. Nadalje piše da ono što je važno jest funkcionalnost, odnosno ono što korisnik dobiva. Najveći dobitak je spajanje *desktop* aplikacija i tradicionalnih web stranica, što korisnicima omogućuje interakciju, personalizirane stranice, suradnju te izmjenu informacija. U prethodnoj rečenici navedene su i najbitnije karakteristike pojma Web 2.0 koji označava prijelaz sa statičkih web stranica na korisničke web stranice, znači na web stranice koje mogu uređivati i krajnji korisnici.

Web 1.0	Web 2.0
DoubleClick - provider oglasa	Google AdSense
Ofoto - pohrana i ispis fotografija	Flickr - razmjena fotografija
Akamai - <i>web content cache</i>	BitTorrent protokoli
mp3.com - MP3 pjesme	Napster - glazbeni servis
Britannica - <i>online</i> ekciklopedija	Wikipedia - <i>open</i> enciklopedija
Osobne web stranice	Blogovi
evite.com - Kreiranje pozivnica	Upcoming.org - javni kalendar
Manipulacije domenama	Optimizacija tražilica
Brojač posjeta	Cost Per Click oglašavanje
Screen Scraping	Web servisi (XML)
<i>Publishing</i> (publiciranje)	<i>Participation</i> (sudjelovanje)
CMS - upravljanje sadržajem	Wiki - zajedničko uređivanje
Web direktoriji (<i>taxonomy</i>)	Kategorizacija sadržaja (Tagging)
Stickiness - privlačenje posjeta	Syndication - RSS

Slika 1. Preuzeto s Jurman, D. Web 2.0: Web sljedeće generacije.
http://www.djurman.com/cutenews/net.php?subaction=showfull&id=1149235275&archive=&start_from=&ucat=7&

4 O'Reilly, T. What is Web 2.0.
 URL: <http://www.oreillynet.com/pub/a/oreilly/tim/news/2005/09/30/what-is-web-20.html>
 (15.9.2008.)

5 Jurman, D. Web 2.0. (15.09.2008.)

Tradicionalno izdavaštvo i masovni mediji su uvijek bili fokusirani na jednostranu komunikaciju koja je omogućila Web-u 1.0 da dominira statičnim stranicama, a društvo je pratilo događanja bez sudjelovanja. Druga faza interneta se izričito oslanja na društvenu suradnju na digitalnim medijima, naglasak je na dvosmjernoj komunikaciji, sadržaj stvoren od strane korisnika te se naglašava dijeljenje i suradnja.⁶ Što se tiče izgleda i dizajna stranice Weba 2.0 ne razlikuju se pretjerano od stranica Weba 1.0 kojem je filozofija i bila svojim izgledom i dizajnom privući što veći broj korisnika. Ključ privlačenja korisnika sada je postala suradnja (*collaboration*) korisnika, sudjelovanje u kreiranju sadržaja koji potiče korisnika na još veći doprinos. “*Radi se o povratku osnovama – ruka više nije na mišu, a poanta u kliktanju, već su obje ruke čvrsto na tipkovnici, a poanta je u pisanju i/ili kreiranju tekstova i sadržaja*“, kaže Jurman. Nadalje Jurman u svom članku za izgled i funkcionalnost web 2.0 stranica kaže da prevladavaju meke linije, pozadinske boje su lagane, prevladavaju nježne nijanse u kombinaciji sa dvije ili tri boje. Naslovnice i administracijska sučelja Web 2.0 servisa imaju napretek linkova koji su smisleno organizirani i čiji je font velik.

Velike su šanse da ste i Vi jedan od korisnika Web 2.0 stranica, alata ili aplikacija. U tu grupu spadaju Flickr, Youtube, Wikipedia, Digg, Delicious, Google, blogovi itd. Da, i Google je sa svojim dodacima jedan od najvećih Web 2.0 promotora. Na primjer Google nudi stvaranje personalizirane početne stranice na kojoj korisnik može dodavati sadržaje koje želi, kao što su naprimjer RSS *feedovi* (Really Simple Syndicate) koji omogućuju prikazivanje svih vijesti sa bilo koje stranice na internetu bez da morate otići na tu stranicu (ukoliko ta stranica omogućuje RSS). Osim RSS-a Google pruža i mogućnost dodavanja kalendara, sata, kalkulatora i sličnih dodataka koji Vam možda trebaju. A sve to se može vrlo lako “*drag and drop*“ tehnikom smjestiti bilo gdje na stranici. Osim Google-a, tu mogućnost nude još neke stranice od koji je sigurno najpopularnija <http://www.netvibes.com>.

Osim toga ubuduće neće biti potrebno imati na osobnom računalo Microsoft Office alate (Word, Excel i sl.) već se tekst može unositi i uređivati online. Sama kopija se može spremi na nekom serveru, a tekstu se pristupiti tijekom skijanja u Francuskoj u nekom internet kafiću i nastaviti raditi na njemu. Na internetu već postoje neke stranice koje nude takav rad, a zanimljivo je spomenuti da je na sljedećoj stranici <http://www.thumbstacks.com> moguće izrađivati prezentacije. Naravno da tako nešto ne odgovara Microsoftu te je i on ponudio korištenje svojih Microsoft Office programa online <http://workspace.officelive.com>. Samim time korisnik više nije vezan za svoje računalo već može raditi isti posao i negdje izvan svog doma ili ureda. To zapravo doprinosi decentralizaciji rada.

Decentralizacija ide u tom smjeru da više nije potrebno koristiti vlastito računalo da bi pristupili “*bookmarkovima*“ koje smo spremili. U tome na pomaže još jedan Web 2.0 servis – De.licio.us. Namjena te stranice je pohrana URL linkova koje smo

6 Good, R. *Social Bookmarking Services And Tools: The Wisdom Of Crowds That Organizes The Web*. 2006. URL: http://www.masternewmedia.org/news/2006/12/01/social_bookmarking_services_and_tools.htm. (15.09.2008.)

prije spremali u popularne “*bookmarkove*”. Danas otvaranjem računala na De.licio.us-u korisnik lako može pristupiti svojim izvorima bilo gdje na svijetu, ako naravno ima pristup internetu. Sam postupak prikupljanja URL linkova naziva se “*tagging*” ili označivanje, ali to ćemo objasniti kasnije na primjerima.

Brojne spominjane pogodnosti personalizirane Google početne stranice čine pretraživanje interneta ugodnijim iskustvom, ali i olakšavaju posao i svakodnevni život. Projekti poput Wikipedije daju svima mogućnost ne samo da nauče nešto o stvarima koje ih zanimaju, već i da sudjeluju u njihovom stvaranju. RSS i označivanje pak nude jednostavno praćenje tekstova koji vas zanimaju, te ste tako uvijek u korak sa informacijama. Korisnici ovih usluga možda nisu uvijek svjesni da je upravo to taj Web 2.0 o kome se toliko priča, ali to i nije toliko važno koliko samo korištenje. Pogodnosti i mogućnosti primjene su brojne i samim time možemo reći da smo ušli u Web 2.0 svijet koji će sada, uz našu suradnju, dalje rasti i razvijati se.

Koliko je DvaNula koncept raširen i popularan govori samo činjenica da velike korporacije poput Google-a i Yahoo!-a sve više ulažu u takve web stranice – npr. Yahoo! je kupio de.licio.us, a Google Youtube.

U daljnjem tekstu navest ću nekoliko servisa i neke primjere kako ih se može koristiti u nastavi povijesti.

2. Pregled najvažnijih Web 2.0 servisa

2.1 Google Maps

Google Maps - <http://maps.google.com/>

Google Maps je Googleova tehnologija besplatnih digitalnih mrežnih karata, koje čine osnovu mnogih servisa i usluga, od pregledavanja satelitskih snimaka, planiranja trase putovanja (plana kretanja), lokatora traženih mjesta, itd.⁷ Slika koja se vidi učitavanjem dobivena je slikanjem iz satelita, ali slike najveće kvalitete su u stvari slikane iz zrakoplova. Slike nisu najnovije, a neke čak datiraju iz 2001. godine. Zbog toga sustav ne može garantirati točnost ili prikazivati trenutnu situaciju, ali stalnim priljevom novih fotografija postupno se poboljšava sveukupna rezolucija i preciznost.

Karte se koriste u različite svrhe – od prikazivanja benzinskih postaja i uspoređivanja cijena goriva do prikazivanja lokacija nekretnina i njihovih cijena. Zanimljivost je da nude i poseban prikaz cesta koji omogućuje planiranje putovanja.

Korisničko sučelje je jednostavno za navigaciju, povlačenje mišem premješta pogled na druge lokacije, mogući su skokovi na određene koordinate i potraga za lokacijama, podržano je zumiranje do različitih nivoa virtualnog pogleda na Zemlju

7 Google maps. Wikipedija. URL: http://hr.wikipedia.org/wiki/Google_Maps (15.09.2008.)

putem stvarnih satelitskih snimaka i stvorenih digitalnih karata različite kvalitete, ovisno o važnosti promatranog područja, razne načine prikaza karata, od umjetno pridodanih geopolitičkih oznaka, prometnica, puteva, noćnih snimaka, prikaza važnih lokacija, turističkih odredišta, kulturnih znamenitosti, itd.⁸ Osim toga sučelje je dostupno i na hrvatskom jeziku.

Kako to iskoristiti u nastavi povijesti? To ovisi o nastavnicima. Ovdje mogu navesti nekoliko ideja, ali s obzirom da nemam velikog iskustva u praksi ne garantiram izvedivost tih sadržaja. Na primjer google maps nude uređivanje sadržaja uz četiri osnovne funkcije:

Izbor/uređivanje značajki karte – pojavljuje se u obliku ruke pomoću koje se krećete po karti

Dodaj oznaku mjesta – pojavljuje se “pribadača” koju je potrebno smjestiti negdje na karti, nakon što se odabere mjesto otvara se oblačić u koji se može dodavati tekstualni, slikovni ili video sadržaj. Znači može se upisati tekst npr. o nekoj zgradi i dodati slika te zgrade.

Crtaj liniju – ovaj alat omogućuje crtanje linije kojom želimo nešto naglasiti npr. isticanje položaja hladnoratovske željezne zavjese.

Crtaj oblik – ovim alatom možemo iscrtati neki oblik na karti, npr. prateći prijašnji smještaj koprivničke utvrde iscrtati oblik gdje je ona bila smještena.

Na slici 2. može se vidjeti izgled korisničkog sučelja. S lijeve strane nalaze se opcije pomoću kojih se mijenja izgled karte, dodaje se sadržaj, obilježava put i slično. Za korištenje ovog servisa nije potrebna nikakva instalacija ili skidanje programa, a korištenje je vrlo jednostavno. Sve što je potrebno je prijaviti se, a možda ste već i prijavljeni ako koristite Gmail. Za upoznavanje i svladavanje servisa potrebno je maksimalno pola sata. Slike 3. i 4. prikazuju krajnji rezultat jedne moje karte koja se može pogledati na sljedećem linku : Google karta koprivničkih spomenika

<http://maps.google.com/maps/ms?ie=UTF8&hl=hr&msa=0&t=k&om=1&msid=11151011074975529277.0004409b9f55d073f5e86&ll=46.189576,16.834488&spn=0.027035,0.055275&cz=14>

Cilj mog zamišljenog sata je upoznavanje urbanističkog razvoja grada Koprivnice za povijesnu grupu kroz šetnju ulicama grada uz pratnju nastavnika i samostalnim otkrivanjem gradskih spomenika.

Prva stanica je muzej grada u kojem učenici osim razgledavanja muzeja slušaju kratku povijest grada i kratku urbanističku povijest. Nakon što su odslušali kratku povijest učenike dijelimo u 5 grupa. Svaki učenik u grupi dobiva suvremenu kartu grada sa označenim ulicama, te suvremenu kartu grada preko koje je nacrtan tlocrt stare koprivničke utvrde. Osim karata, grupama dijelimo zadatke koje moraju ispuniti.

Nakon što su ispunili zadatke, za koje je predviđeno 45 minuta, cijeli razred se ponovno skuplja u gradskom parku kod paviljona. Tamo se svaka grupa mora izjasniti da li je pronašla spomenike i odgovorila na pitanja, a nakon toga dobiva tekst sa podacima o spomenicima koje su otkrili. Na temelju teksta i vlastitih opažanja svaka grupa mora odgovoriti na pitanja napisana u zadatku i ostalim grupama izložiti svoja otkrića o jednom ili dva spomenika koje smatraju najzanimljivijima. Nakon toga zadatak je da sve rezultate istraživanja učenici postave na Google kartu. Izgled karte je prikazan na slikama 2, 3 i 4.

Slika 2. Prikaz centra Koprivnice sa označenim kulturnim spomenicima

Slika 3. Uvećani prikaz

Slika 4. Primjer oblačića sa slikom i tekstom

2.2 Blog

Blog

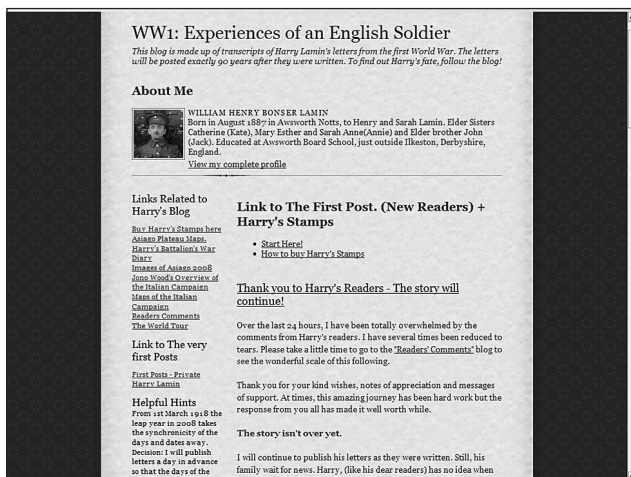

Vjerujem da većina ljudi zna što je blog. Ali ipak definirajmo ga – blog je publikacija na internetu koja sadrži prvenstveno periodičke članke u obrnutom vremenskom slijedu - najnoviji članci nalaze se na vrhu stranice.⁹

Kako iskoristiti blog u nastavi? I ovo zavisi o mašti svake osobe. Recimo da povijesna grupa radi istraživanje ili piše seminar ili radi pano o Drugom svjetskom ratu. Prva stvar koju današnja djeca rade jest da “zagooglaju” i pronađu neke informacije o Drugom svjetskom ratu. Ako žele podijeliti svoja otkrića sa ostalim učenicima u povijesnoj grupi, oni moraju isprintati izvore koje su pronašli i komentirati ih zajedno. Blog omogućuje da na njemu dodaju link koji vodi do stranice koju su pronašli ili da kopiraju cijeli tekst na blog. Ostali učenici nakon toga mogu komentirati izvor i procijeniti da li će izvor iskoristiti u svom seminaru ili ne. Osim toga, i nastavnik može sudjelovati u raspravi te uputiti učenike na neke sadržaje koje on smatra korisnima.

Korištenje bloga pokazuje koliko je koji od učenika ustvari pridonio izradi seminara. Pošto se svaki zapis bilježi nastavnik lako procjenjuje koji učenici nisu uopće ili su malo truda uložili u izradu.

Slika 5 prikazuje primjer jednog bloga koji je načinjen od prijepisa pisama engleskog vojnika iz Prvog svjetskog rata. Blog u početku opisuje život vojnika, kasnije se nastavlja sa pismima sa bojišnice. Ovaj blog može biti vrlo zanimljiv učenicima da dobiju uvid u život ljudi iz tog vremena.

Slika 5. Primjer bloga <http://wwar1.blogspot.com>

9 Blog. Wikipedija. URL: <http://hr.wikipedia.org/wiki/Blog> (15.09.2008.)

2.3 Wikipedia

Wikipedija - http://hr.wikipedia.org/wiki/Glavna_stranica

Osim bloga, vjerujem da su svi upoznati sa Wikipedijom. Korištenje je jednostavno i pruža mnoge koristi. Wikipedija obiluje povijesnim temama i učenicima je zanimljiva za korištenje. Osim samog teksta nudi i prikaz slika i linkova na izvore iz kojih je izvađen neki izvor. Ta slobodna enciklopedija danas privlači milijune korisnika diljem svijeta. Pošto je i može bilo tko uređivati ona, nažalost, ponekad nudi i krive informacije, ali i te krive informacije su izmjenjive.

Slika 6. Glavna stranica Wikipedije

Wikipedija samu sebe definira kao (*wiki* + *enciklopedija*) višejezičnu, na Webu zasnovanu enciklopediju slobodnog sadržaja. Ona postoji kao wiki, što podrazumijeva da se piše u suradnji s brojnim volonterima, te većinu članaka može mijenjati svatko s pristupom Internetu i odgovarajućim web preglednikom.

Kako je koristiti u nastavi? Najlogičniji odgovor je da je Wikipedija neka vrsta udžbenika koju učenici mogu pregledavati u potrazi za nekim povijesnim činjenicama. Ako razmišljamo o tome da Wikipedija ponekad nudi i krive podatke, ali zar i autori knjiga nekad ne griješe? Veća je vjerojatnost da će učenik naći točnije podatke na stranici koju pregledava i uređuje više osoba koje zajedno imaju veće znanje od pojedinca.

2.4 Youtube

Youtube - <http://www.youtube.com/>

Iako ovaj servis većini ljudi služi kao zabava, on danas nudi različite video sadržaje. Na Youtube-u se zato mogu naći početni tečajevi za učenje gitare, razni spotovi, ali i isječci dokumentarnih filmova, a ponekad i cijeli filmovi. Ti isječci također mogu poslužiti u nastavi jer učenici mogu kritički procijeniti značaj tih filmova. Neki ljudi snimaju i neistine kojima neupućeni mogu povjerovati, ali zato učenike moramo učiti kritičkom vrednovanju.

The screenshot shows the YouTube interface for a video titled "World War 2". The video player displays a black and white scene of soldiers in a trench. Below the player, the video has 155,928 views and a rating of 4.5 stars from 390 ratings. The interface includes navigation tabs (Home, Videos, Channels, Community), a search bar, and a list of related videos. The related videos list includes "German Forces during World War 2", "world war 2 movies", "Combat: WW2 - The greatest war movie ever made", "World War 2 in Europe", and "World War II in Color".

Slika 7. Prikaz Youtube-a

Kako iskoristiti Youtube u nastavi? Primjena ovog servisa uvelike ovisi o vašoj mašti i kreativnosti. Vjerujem da je najbolje pretražiti što Youtube nudi i pronaći ono što bi moglo upotpuniti neku suhoparnu temu ili nadopuniti neku temu vizualnim dodatkom. Nije potrebno da se cijeli sat temelji na korištenju sadržaja sa ovog servisa, ponekad je dovoljan i kratak prikaz koji će pojačati temu i zainteresirati učenike, omogućiti im vizualizaciju sadržaja.

2.5 Rollyo

Rollyo - <http://rollyo.com/>

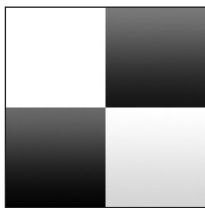
Rolly je pretraživač koji pretražuje samo određene web stranice. Što mislim pod određene? Mislim na stranice koje smo sami odabrali. Kao prvo mora se logirati da bi se ta usluga koristila, a nakon toga u određeno polje ubacujemo linkove stranica koje smatramo relevantnima. Recimo da nas zanima Drugi svjetski rat. Ubacimo nekoliko stranica kojima se najčešće služimo kad pretražujemo internet i zadužimo Rolly da pretraži te stranice umjesto nas. Ubacimo ključni pojam, što je u ovom slučaju Drugi svjetski rat i on nam izbací sve rezultate koje je našao povezane sa tim pojmom.

Kako iskoristiti Rollyo u nastavi? Ako zadužimo neke od učenika da napišu seminar ili istraže nešto o određenoj temi na internetu, smatram da je najbolje da ih usmjerimo na određene internet izvore. Zašto? Zato jer nam internet nudi velik broj informacija koje je nemoguće sve pretražiti i nemoguće je da su sve informacije relevantne. Naravno da moramo učiti učenike kritičkom razmišljanju, ali budimo realni – ako zadamo zadatak da učenik istraži na internetu o 1848. godini, on će najvjerojatnije “zagooglati” i pregledati prvih 20 rezultata koje mu Google izbací. Na ovaj način on će pregledati relevantne i irelevantne stranice. Ako koristimo Rollyo, učenik će pretražiti stranice za koje je nastavnik siguran da pružaju pouzdan i kvalitetan sadržaj te tako dobiti kvalitetan rad.

Slika 8. Prikaz Rollyo-a

2.6 De.licio.us

De.licio.us - <http://del.icio.us/>

Da bismo objasnili koja je namjena ovog servisa, prvo moramo objasniti što je društveno označivanje. Društveno označivanje je postupak online spremanja web izvora na određenoj, javno dostupnoj internet stranici, te povezivanje istih sa ključnim riječima koje ćemo nadalje nazivati oznakama (engl. *tags*). Sam postupak dodavanja oznaka (*tags*) naziva se označivanje (engl. *tagging*).¹⁰ Društveno označivanje karakteriziraju servisi koje korisnici koriste kako bi na jednom mjestu pohranili svoje liste web izvora (bookmarkova), koje oni smatraju korisnima. Korisnici koji vrše označivanje mogu kasnije ponovo pretražiti sadržaj koristeći se oznakama, dok im se istovremeno omogućava i pretraživanje sadržaja i oznaka drugih korisnika. Stoga označivanje ima dvostruku namjenu: organizacija informacija za vlastite potrebe i za potrebe drugih korisnika u njihovoj potrazi za informacijama.

Najveća prednost društvenog označivanja jest u tome, što u toj praksi mogu sudjelovati svi korisnici interneta, jer su servisi za društveno označivanje javno dostupni, i to sa bilo kojeg mjesta, u bilo koje vrijeme.

Društveno označivanje donosi u pretraživanje nešto što tražilice ne mogu imati, a niti natjecati se u tome – ljudski dodir.¹¹

To nas dovodi do jednog od najpoznatijih servisa za označivanje, De.licio.us – a. De.licio.us je Internet stranica za pohranjivanje i razmjenu URL linkova koju koristi preko 3 milijuna korisnika. Postoji i hrvatska inačica sličnog servisa koja se zove Spremi.com.

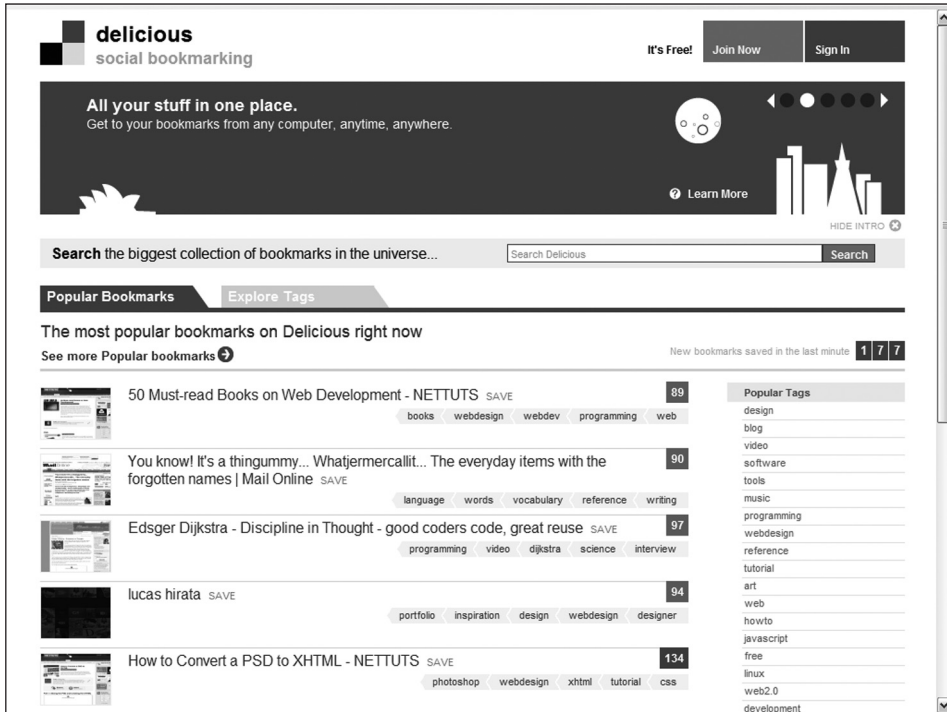
Kako iskoristiti De.licio.us u nastavi? Kako smo već naveli bitno je učenike uputiti na kvalitetne sadržaje koje internet pruža. Ako se učenici već služe internetom u potrazi za informacijama zar nije jednostavnije da popis relevantnih sadržaja imaju na internetu, a ne na komadu papira sa kojeg moraju prepisivati adresu? De.licio.us to omogućuje; kada korisnik tamo otvori račun, on može na toj stranici označavati i spremati URL linkove određenih adresa smještenih na internetu. Stranice koje korisnik De.licio.us-a označi kao javno dostupne vide i ostali korisnici servisa.

Recimo da nas zanimaju talibani i na De.licio.us-u pronađemo nekog korisnika kojeg također zanimaju talibani i koji je spremio neku stranicu sa tim sadržajem – mi možemo pratiti taj link i pogledati što je on spremio. Ako zaključimo da je sadržaj koji je taj korisnik označio nama zanimljiv, sljedeći korak bi možda bio pregledavanje popisa URL stranica i oznaka koje je taj korisnik izabrao. Pregledavanjem popisa ustanovili smo da taj korisnik ima slične interese kao mi i možemo se pretplatiti na tog korisnika; nakon što on označi neki sadržaj, mi bivamo obaviješteni o tome.

¹⁰ Wikipedia. Social bookmarking. 2008. URL: http://en.wikipedia.org/wiki/Social_Bookmarking

¹¹ Good. R. *Social Bookmarking Services And Tools: The Wisdom Of Crowds That Organizes The Web*. 2006. URL: http://www.masternewmedia.org/news/2006/12/01/social_bookmarking_services_and_tools.htm.

Na taj način je moguće napraviti mrežu korisnika koji razmjenjuju sadržaje, u našem slučaju razred. Kao i kod bloga, možemo lako procjenjivati koliko je koji učenic sudjelovao u radu jer vidimo koliko je sadržaja označio i kada. A pregledavanjem sadržaja možemo provjeriti i relevantnost.

Slika 9. Prikaz De.licio.us – a

3. Zaključak

Načini na koji djeca danas uče se mijenjaju, a usporedno s time i odnos prema poučavanju se treba mijenjati. Korištenje novih tehnika i novih materijala čini i dosadnu nastavu zanimljivom. Umjesto zaključka predlažem svima koji ovo čitaju da pokrenu internet, odu na Youtube i tamo pronađu sljedeće video zapise:

- Pay attention
- A vision of students today
- 3 steps for 21st century learning
- A vision of K12 students today
- Why We Need To Teach Technology in School
- Education today and tomorrow
- 21st century pedagogy

Bringing 21st century learning to your classroom
 The machine is using us
 An anthropological introduction to YouTube

Ovi video zapisi pokazuju da se način na koji učenici uče mijenja – oni traže nove stvari, traže više poticaja i da pokažu svoje znanje na kreativan način. A to je upravo ono što nam internet nudi – velik prostor na kojem se može surađivati, stvarati i razvijati. Ovaj tekst nije napisan sa ciljem prenošenja interneta u nastavnoiproces već sa ciljem da se dio nastavnog procesa prenese na internet. Nemoguće je zamijeniti učionicu, ali je moguće stvoriti virtualan prostor na internetu koji će zamijeniti jedan školski sat i potaknuti stvaralačku kreativnost učenika i učitelja. Može spojiti učenike i učitelje na način na koji nikad nisu ni mislili komunicirati.

Naravno da postoje učenici koji nemaju pristup internetu kod kuće i to je otežavajući faktor provođenja ovih zamisli u stvarnost, ali uvijek postoji način da se ovaj faktor zaobiđe. Raditi se može u parovima sa onima koji imaju internet, otići u knjižnicu...

Literatura

- Blog*. Wikipedija. 2008. <http://hr.wikipedia.org/wiki/Blog> (15.09.2008.)
- Good. R. *Social Bookmarking Services And Tools: The Wisdom Of Crowds That Organizes The Web*. 2006. http://www.masternewmedia.org/news/2006/12/01/social_bookmarking_services_and_tools.htm (15.9.2008.)
- Google maps*. Wikipedija. 2008. http://hr.wikipedia.org/wiki/Google_Maps (15.09.2008.)
- Hinchcliff, D. *The state of Web 2.0*. 2006. http://web2.socialcomputingmagazine.com/the_state_of_web_20.htm (15.9.2008.)
- Jurman, D. *Web 2.0: Web sljedeće generacije*. 2006. http://www.djurman.com/cutenews/net.php?subaction=showfull&id=1149235275&archive=&start_from=&ucat=7& (15.09.2008.)
- O'Reilly, T. *What is Web 2.0*. 2005. <http://www.oreillynet.com/pub/a/oreilly/tim/news/2005/09/30/what-is-web-20.html> (15.9.2008.)
- Social bookmarking*. Wikipedija. 2008. http://en.wikipedia.org/wiki/Social_Bookmarking (15.9.2008.)
- Web 2.0*. Wikipedija. 2008. http://en.wikipedia.org/wiki/Web_2.0 (15.9.2008.)

SUMMARY

Application of Web 2.0 service in history teaching

In this article, the author writes about the usage of Web 2.0 applications and their possible employment in history classes. Firstly, the author gives a short account on the development of the term *Web 2.0* and other related terms. Secondly, an overview of several Web 2.0 applications is given. These applications are shown not as a substitution, but as a supplement, to the process of teaching and learning. In the conclusion the author stresses how the usage of this applications in the teaching process results in development of creativity in both teachers and students.